

6-10 LAT KUMPEL

DLA POLONII

E-MAGAZYN DLA DZIECI POLONIJNYCH Z CAŁEGO ŚWIATA
WYDANIE 4/2024

JESTEŚMY dwujęzyczni

ENCYKLOPEDIA POLSKI:
Polskie królowe

PODRÓŻUJĘ PO POLSCE:
Niesamowite budowle

MÓWIĘ PO POLSKU:
Owocowe powiedzonka

PISZĘ PO POLSKU:
Czasowniki

POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:
Motyle

GIMNASTYKA JĘZYKA:
Ćwiczymy mówienie po polsku

KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:
Juliusz Kossak

CO ZNAJDZIESZ W NUMERZE?

Cześć!

W tym numerze będzie o dwu niesamowitych królowych, które zasłużyły się dla Polski. Ale też o niezwykłych budowlach, które warto zobaczyć, kiedy będziesz w kraju. Matthew Kicinski, laureat konkursu „Mam w sercu Polskę!”, opowie nam o swoich polskich wędrownkach i o tym, za czym tak mocno tęskni.

Ponieważ czerwiec to w Polsce miesiąc świeżutkich, soczystych owoców, będą owocowe powiedzonka i owocowy paw.☺ Sprawdźmy, jak odmieniać czasowniki w języku polskim, pośmiejemy się, rozwiążemy zadania i łamigłówki, a nawet połamiemy sobie język, wymawiając różne polskie słówka. Poznamy motyle, których w Polsce jest mnóstwo. Czy wiecie, który jest największy? Przeniesiemy się na chwilę w kosmos. Będzie też specjalna malowanka na Dzień Taty – nie zapomnijcie o tym święcie, jest 23 czerwca. Redakcja „Kumpla dla Polonii” również wszystkim tatom życzy dużo zdrowia i samych radosnych dni.

Zapraszam do czytania,
Agnieszka Wyganowska
redaktor naczelna
„Kumpla dla Polonii”

- s. 4 **ENCYKLOPEDIA POLSKI:**
Polskie królowe
- s. 6 **PODRÓŻUJĘ PO POLSCE:**
Niesamowite budowle
- s. 8 **UCZĘ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO:**
Sport
- s. 10 **MÓWIĘ PO POLSKU:**
Owocowe powiedzonka
- s. 12 **WIEM, JAK TO ZROBIĆ:**
Owocowy paw
- s. 14 **PISZĘ PO POLSKU:**
Czasowniki
- s. 16 **CZYTAM PO POLSKU:**
Zadania z czytania
- s. 18 **POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:**
Motylem jestem...
- s. 20 **POŚMIĘJMY SIĘ:**
Żarty i rozgadane zwierzaki
- s. 22 **MOJE MALOWANKI:**
Na Dzień Taty
- s. 24 **CZYTAMI WIEM:**
Ale kosmos!
- s. 26 **POZNAJEMY SIĘ:**
Matthew Kicinski – laureat konkursu „Mam w sercu Polskę!”
- s. 29 **LUBIĘ JĘZYK POLSKI:**
Gimnastyka języka
- s. 30 **KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:**
Juliusz Kossak

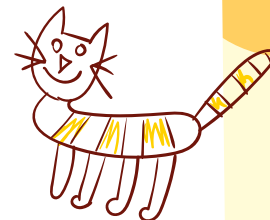

ZAPRASZAMY WAS DO TWORZENIA E-MAGAZYNU „KUMPEL DLA POLONII”! DZIECI I DOROSŁYCH, OCZYWIŚCIE!

UWAGA, DZIECI!

Możecie się pokazać w rubryce „Poznajemy się” – wystarczy przysłać zdjęcia i opowiedzieć o sobie i swoich pasjach.

UWAGA, RODZICE, NAUCZYCIELE, BIBLIOTEKARZE...!

W Waszej polonijnej szkole dzieje się coś ciekawego, planujecie duże wydarzenie lub konkurs dla polonijnych dzieci i młodzieży – napiszcie nam o tym. Opublikujemy informacje, pomożemy Wam dotrzeć do szerszego grona odbiorców. A może opowiecie nam o swojej szkole, placówce... Jak wygląda nauka, jakie wydarzenia miały miejsce, jak wspólnie spędzacie czas...? Zapraszamy do rubryki „Jest taka szkoła”.

Nasz e-mail: redakcja@kumpel.com.pl

Jeśli masz starsze rodzeństwo, powiedz mu o „Cogito dla Polonii”. To pismo dla nastolatków polonijnych z całego świata. Reportaże, ciekawe rozmowy, informacje o Polsce, a także materiały edukacyjne, które pomogą przygotować się do szkoły – wszystko znajdziecie w tym e-magazynie. Na łamach pisma można też pokazać swoją twórczość albo opowiedzieć o sobie i swojej szkole. Zapraszamy. **Wszystkie numery są dostępne w Polonijnej Bibliotece Cyfrowej: www.pbc.uw.edu.pl**

**KUMPEL
DLA POLONII**

POLSKIE BRACTWO
KAWALERÓW GUTENBERGA

Koordinator projektu:

prof. dr hab. Dariusz Kuźmina

Redaktor naczelna:

Agnieszka Wyganowska

Skład i opracowanie graficzne:

IlustraDorka Dorota Domagała

Okładka: MANDY GODBEHEAR/Shutterstock.com

Zdjęcia: Shutterstock.com, domena publiczna/
Wikimedia Commons

Adres redakcji:

e-mail: redakcja@kumpel.com.pl
ul. Waszyngtona 146, lok. 302
04-076 Warszawa

Dystrybucja:

Polonijna Biblioteka Cyfrowa

Wydawca:

Polskie Bractwo Kawalerów Gutenberga
ul. Marywilska 34 E
03-228 Warszawa

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2024.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

POLSKIE KRÓLOWE

Dawniej Polską władali królowie.
Ale były też królowe i o dwu
z nich chcemy wam opowiedzieć.

**JADWIGA
ANDEGAWEŃSKA**

Królowa Jadwiga
na obrazie
Marcella Bacciarellego

W 1384 roku odbyła się koronacja królowej Jadwigi. Miała zaledwie 10 lat! I została królem Polski, a nie królową! Tak zapisano w oficjalnych dokumentach. To oznaczało, że po koronacji została pełnoprawnym władcą.

Jako dwunastolatka (w tamtych czasach to było całkiem normalne!) wyszła za mąż za prawie dwa razy starszego mężczyznę. Był nim Jagiełło, wielki książę litewski. Polsko-litewska umowa przewidywała, że poślubi on Jadwigę i zostanie królem, a w zamian on sam, jego dwór i cała Litwa przyjmą chrzest. W ten sposób Polska i Litwa zawarły unię – taką umowę wiążącą dwa państwa w jedno, nie podbojem, a dobrowolnie. Zaczął się okres największej potęgi państwa polskiego.

KWESTIONARIUSZ OSÓBOWY

IMIĘ: Jadwiga

WZROST: ponad 170 centymetrów
(o głowę przerastała większość rycerzy!)

URODA: modelki (piękność jej wystawiano w Polsce, na Węgrzech, w Niemczech, a nawet w dalekim kraju włoskim)

WYKSZTAŁCENIE: porządne, jak na przyszłą królową przystało; umiała czytać, znała języki obce

ZAINTERESOWANIA: czytanie książek, zamiłowanie do muzyki, sztuki i nauki, polowania

ZALETY: umiała godzić skłóconych

STANOWISKO: księżniczka, potem królowa

OSIĄGNIĘCIA:

- dobra królowa
- podarowała swoje klejnoty Akademii Krakowskiej, by się lepiej rozwijała (dzisiaj to Uniwersytet Jagielloński)
- ufundowała wiele nowych kościołów, wspomagała klasztory
- opiekowała się szpitalami
- została świętą

Portret królowej Bony,
który namalował
Lucas Cranach Młodszy

BONA SFORZA

Za panowania Zygmunta Starego Polska kwitła. Kraj się bogacił, a na królewskim dworze działało wielu artystów, dlatego o tych czasach mówimy „złoty wiek kultury polskiej”. Bona Sforza to żona króla Zygmunta Starego, która do tego rozkwitu również się przyczyniła. Została koronowana w 1518 roku. Pochodziła z Włoch i to dzięki niej na naszych stołach króluje wiele warzyw, które stamtąd sprowadziła.

Królowa Bona zaprosiła do Polski wielu swoich utalentowanych rodaków. To między innymi włoscy architekci zajęli się przebudową królewskiej siedziby na Wawelu.

Była królową, która bardzo interesowała się sprawami państwa. Jej głównym celem było zapewnienie tronu synowi i zgromadzenie jak największego majątku. Jej władza i wpływy były bardzo duże.

KWESTIONARIUSZ OSÓBOWY

IMIĘ: Bona

URODA: blondynka o ciemnych brwiach i rzęsach

WYKSZTAŁCENIE: wychowywana do rządzenia, umiała wypowiadać się w uczonej sposób, posiadała wiedzę na przykład z zakresu historii czy prawa

ZAINTERESOWANIA: polityka i sprawy państwa, polowania

ZALETY: inteligentna, ambitna, sprytna, uparcie dążyła do celu, oszczędna

WADY: wybuchy gniewu

STANOWISKO: księżniczka włoska, potem polska królowa (przez prawie 40 lat)

OSIĄGNIĘCIA:

- była bardzo ważna, trzeba było się z nią liczyć
- umiała pomnażać majątek
- matka kolejnego króla Polski – Zygmunta II Augusta
- dzięki niej na polskie stoły trafiło wiele nieznanych wcześniej warzyw (to dlatego czasem nazywamy je „włoszczyzną”)
- rozbudowywała miasta, budowała twierdze, mosty, młyny, tartaki...

NIESAMOWITE BUDOWLE W POLSCE

Są sławne
i warte zobaczenia.

NAJWYŻSZA

drewniana wieża na świecie

Znajduje się w Polsce. Ma 111 metrów wysokości i blisko 90 lat. Maszt w Gliwicach wyglądem przypomina paryską wieżę Eiffla, tylko że jest drewniany. Drabina wiodąca na jego szczyt ma aż 365 szczebli. Wieżę tę zbudowano dla radiostacji, dlatego musiała być drewniana, a nie metalowa – drewno nie zakłócało nadawanego sygnału. Co ciekawe, nie ma w niej nawet jednego stalowego gwoźdź! Za połączenie belek odpowiada ponad 16 tysięcy solidnych śrub.

SOPOT

GLIWICE

Radiostacja Gliwice, mimo swojego wieku, wciąż jest użyteczna. Umieszczono na niej wiele anten. Maszt widoczny jest z wielu miejsc w Gliwicach, zwłaszcza o zmroku, kiedy oświetlają go potężne reflektory. Teraz znajduje się tu Muzeum w Gliwicach.

NAJDŁUŻSZE drewniane molo w Europie

Jest w Polsce jeszcze jedna niezwykła drewniana budowla. To molo, czyli drewniany pomost wchodzący w morze.

Molo w Sopocie to najdłuższe molo nad Morzem Bałtyckim oraz najdłuższe drewniane molo w Europie. Ma ponad

pół kilometra długości – część spacerowa to ponad 511 metrów, z czego 458 prowadzi nad wodą, a pozostały fragment nad plażą. Konstrukcja drewniana opiera się na palach sosnowych wbitych w dno morza na głębokość od 5 do 12 metrów.

Przy molo zlokalizowana jest przystań morska „Molo” w Sopocie. Można więc obejrzeć piękne jachty i większe łodzie, które tu cumują. Z przystani wypływają rejsy widokowe, więc wspaniała wycieczka gwarantowana.

Pierwszy pomost, mierzący 31,5 metra, zbudowany został w 1827 roku. Potem obiekt rozbudowywano. Obecnie istniejące molo zostało zbudowane prawie 100 lat temu.

1, 2, 3, Start!

Zaczynasz uczyć się języka polskiego?

To rubryka właśnie dla ciebie!

SPORT

KOSZYKÓWKA

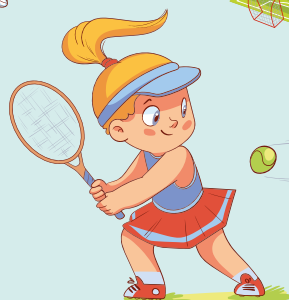
PIŁKA
NOŻNA

SIATKÓWKA

KARATE

TENIS

PŁYWANIE

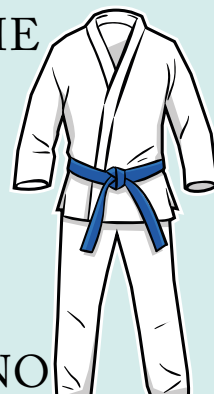
RAKIETA
TENISOWA

OKULARKI

PIŁKA KIMONO

TOMEK BARDZO LUBI GRAĆ W PIŁKĘ NOŻNĄ. DWA RAZY W TYGODNIU TRENUJE W KLUBIE.

EWA UCZY SIĘ PŁYWAĆ. RAZ W MIESIĄCU CHODZI NA BASEN RAZEM ZE SWOIM BRATEM.

ADAM LUBI GRAĆ W TENISA. TRZY RAZY W TYGODNIU GRA W TENISA RAZEM ZE SWOJĄ KOLEŻANKĄ.

MONIKA TRENUJE KARATE W KLUBIE.

Jaki to sport? Podpisz obrazki.

Uzupełnij zdania.

A TY LUBISZ UPRAWIAĆ SPORT?

LUBIĘ

JAK CZĘSTO UPRAWIASZ SPORT?

Połącz w pary.

PŁYWAM ●

GRAM W ●

UPRAWIAM ●

TRENUJĘ ●

● PIŁKĘ NOŻNĄ

● NA BASENIE

● KARATE

● SPORT

Rozwiąż rebus.

S +

ZD +

+ IE

TO

Przygotowała: Anna Sikora

OWOCOWE POWIEDZONKA

OBIECYWAĆ GRUSZKI NA WIERZBIE

– Wiesz, tato, Bartek obiecał mi, że dostanę od niego na urodziny nowe klocki – chwalił się Tomek.
 – Taaak? – zdziwił się tata. – To dziwne, bo właśnie wydał wszystkie swoje oszczędności.
 – On ci obiecuje gruszki na wierzbie – dodała mama. – To takie obietnice nie do spełnienia. Ach ten nasz Bartuś...

Obiecywać gruszki na wierzbie = składać obietnice, których nie można spełnić.

NIE ZASYPIAĆ GRUSZEK W POPIELE

– Ania nie zasypia gruszek w popiele i już kończy pracę na konkurs – opowiadała starsza siostra Magdy.

– Chyba nie zasypuje gruszek w popiele? – wtrąciła się Magda.

– Nie, nie! Mówi się: „nie zasypiać gruszek w popiele”. A wzięło się to stąd, że dawniej pieczono gruszki, zakopując je w gorącym popiele.

A potem nie wolno było zaspać momentu ich wyjęcia, bo inaczej by się zwęgliły.

– Czyli jak ktoś nie zasypia gruszek w popiele, to znaczy, że nie zwleka z załatwieniem ważnej sprawy – dodała mama.

Nie zasypiać gruszek w popiele = nie zaniedbywać ważnych spraw, nie zwlekać z ich załatwieniem.

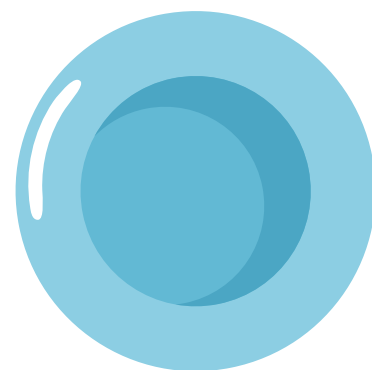
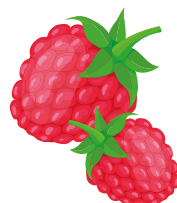
OWOCOWY PAW

Korzystajmy z tego, że owoce są pyszne i zdrowe.

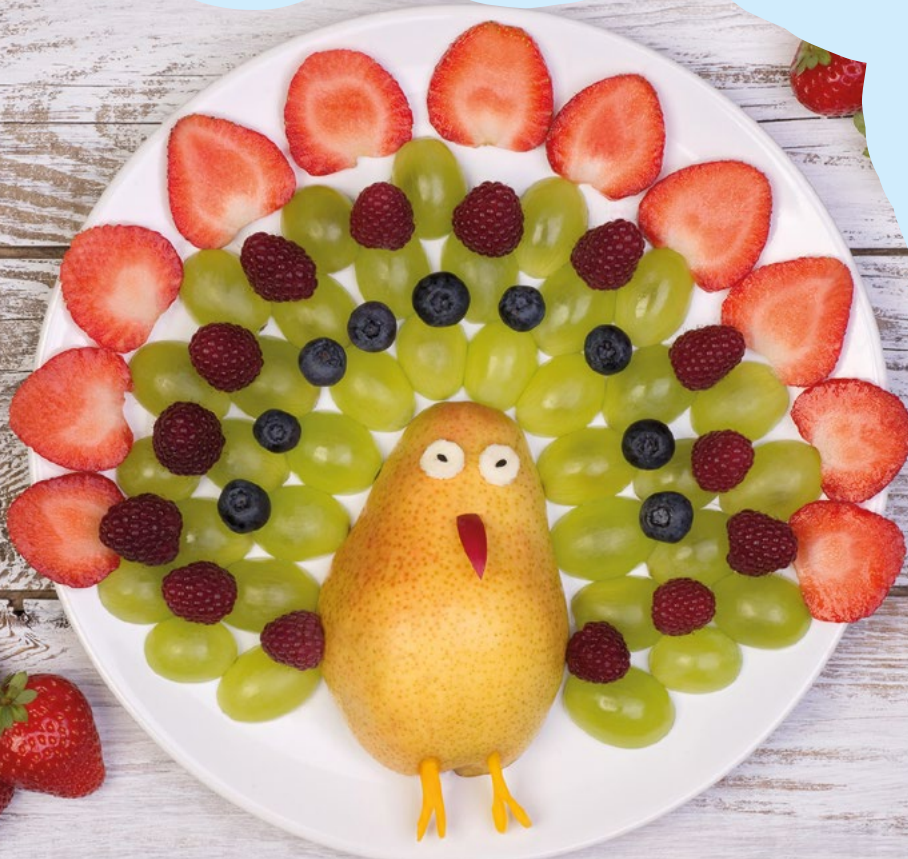
POTRZEBNE BĘDĄ:

- 1 gruszka
- 18 winogron
- 14 malin
- 9 jagód lub borówek
- 3 truskawki
- 2 ziarenka, np. siemienia
- talerz
- deska do krojenia, plastikowy nożyk
- ręczniki papierowe
- kucharski fartuszek

JAK PRZYGOTOWAĆ?

1. Umyj dokładnie owoce. Osusz je na ręcznikach papierowych.
2. Gruszkę przekrój na dwie połówki.
3. Pokrój na połówki również winogrona.
4. Połówkę gruszki połóż na talerzu – to będzie korpus pawia.
5. Układaj połówki winogron, które będą stanowiły ogon pawia.
6. Pokrój truskawki w plasterki i ułóż ostatni rząd w ogonie pawia.
7. Udekoruj „pióra” malinami i jagodami jak na zdjęciu.
8. Z pozostałej części gruszki lub innych owoców wykonaj dziób i łapki ptaka. Możesz poprosić o pomoc kogoś starszego, bo plastikowym nożykiem może być trudno powycinać te elementy.
9. Jako oczy możesz wykorzystać ziarenka siemienia.

CZASOWNIK

1. Oznacza CZYNNOŚĆ.

2. Pytamy o niego:

CO ROBI?

CO SIĘ
Z NIM
DZIEJE?

3. Ma dwie liczby

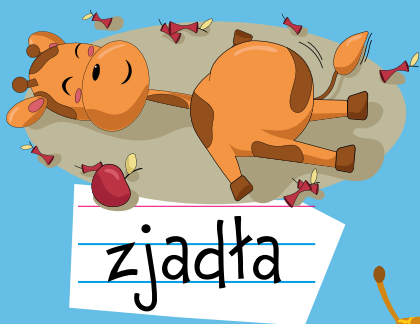
LICZBA POJEDYNCZA

LICZBA MNOGA

4. Ma trzy czasy

CZAS PRZESZŁY

CZAS TERAŹNIEJSZY

CZAS PRZYSZŁY

będzie tańczyć

5. Ma trzy rodzaje

RODZAJ MĘSKI

RODZAJ ŻEŃSKI

RODZAJ NIJAKI

Zadanie dla ciebie!

Co teraz robisz? Dopisz jeszcze dwa czasowniki.

czytam, _____, _____

Zauważ!

Z kim „kumpluje się” **czasownik**?
Przed wszystkim z **rzeczownikiem**:

Mama (co robi?) gotuje.

Dziewczynka (co robi?) uczy się.

Łyżka (co się z nią dzieje?) wisi.

„Wycieczka to fajna sprawa!”

Na wycieczkę wyruszamy wczesnym rankiem,
choć oczy mamy jeszcze ciut zaspane.
W autokarze wyglądamy już przygody,
będzie fajnie, niezależnie od pogody!

Kraków, Gdańsk czy Warszawa –
wycieczka będzie ciekawa.
Lato, jesień czy wiosna –
wycieczka będzie radosna!

Dziś w Krakowie czeka na nas piękny Wawel,
w Gdańsku Żuraw zapatrzony hen w Motławę.
Do Warszawy zaprosiła nas Syrenka,
będzie miło spacerować po Łazienkach!

Gdy z wycieczki powracamy pełni wrażeń,
każdy może dostać za nie po Oscarze.
Nie oddamy jednak wspomnień o wyprawach,
podróż taka to naprawdę świetna sprawa!

Zadanie 1.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Kiedy dzieci wyruszają na wycieczkę, jest

- A. popołudnie.
- B. wieczór.
- C. pora obiadowa.
- D. poranek.

Zadanie 2.

Uzupełnij zdanie wyrazami wybranymi spośród podanych w ramce.

nieudana	smutna	opóźnienie
nudno	nieciekawie	padać
		udana

Dzieci uważają, że wycieczka będzie

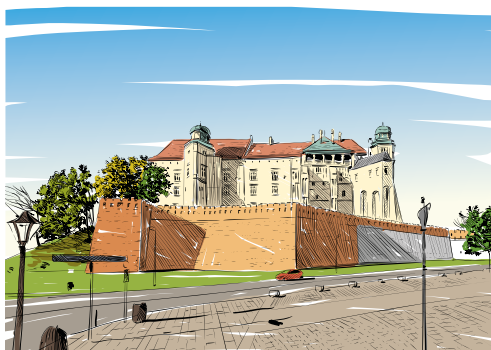
nawet wtedy, kiedy będzie

Zadanie 3.

Dopasuj do każdego miasta zabytek lub miejsce, które można w nim zobaczyć.

Gdańsk ●	● Wawel
Warszawa ●	● Żuraw
Kraków ●	● Łazienki Królewskie

Zadanie 4.

Zapisz podane nazwy miast w kolejności alfabetycznej.

- Wrocław • Aleksandrów • Olsztyn • Włocławek**
• Toruń • Chełm • Lublin • Poznań

.....
.....

MOTYLEM JESTEM..

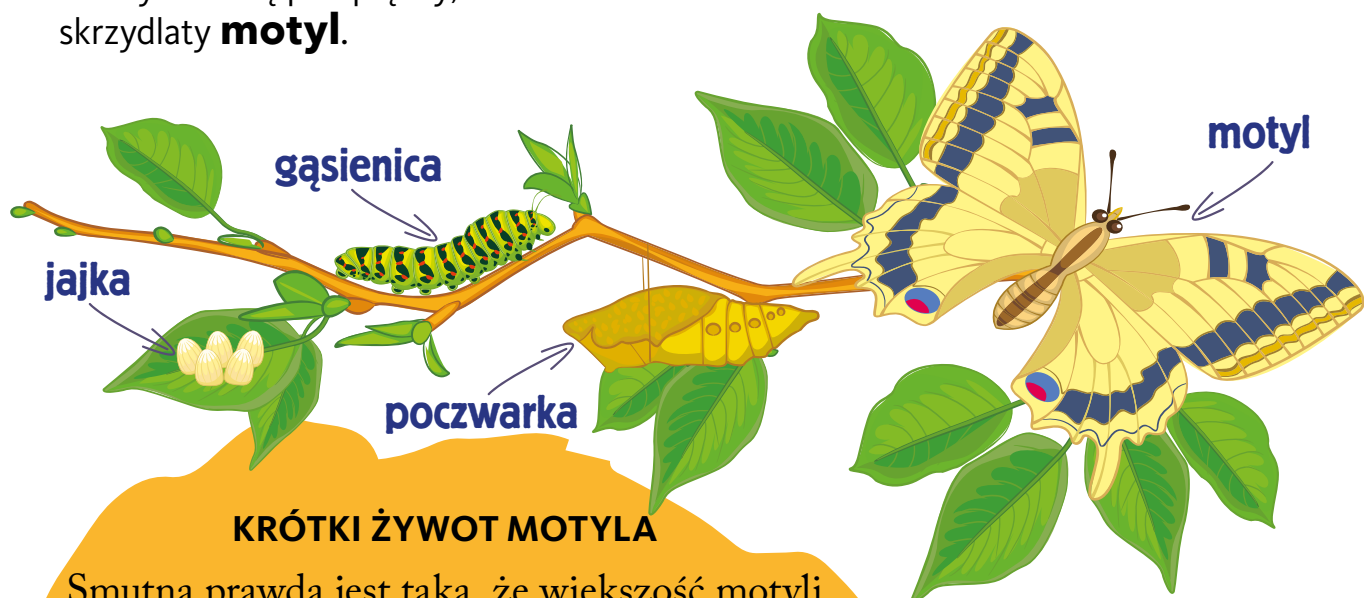
OD JAJCZKA DO MOTYLA

Motyle w bezpiecznym miejscu składają **jajeczka**. Wiosną wykluwają się z nich larwy motyla, czyli gąsienice. Zadaniem **gąsienicy** jest tylko jeść i rosnąć. Ma wręcz nieposkromiony apetyt.

Kiedy gąsienica urośnie odpowiednio duża, zamienia się w nieruchomą **poczwarkę**.

Po kilku tygodniach (a nawet miesiącach) przychodzi czas na wielkie wyjście. Z szarej, niekształtnej poczwarki wyłania się przepiękny, skrzydlaty **motyl**.

KRÓTKI ŻYWOT MOTYLA

Smutna prawda jest taka, że większość motyli ginie późną jesienią. Nie są w stanie przetrwać chłódów, a co dopiero mrozów. Na szczęście przed śmiercią składają jajeczka, z których wyrosną nowe, przepiękne motyle.

W Polsce występuje bardzo dużo motyli, ponad 3 tysiące gatunków.

Motyle mają 3 pary odnóży.

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE

Większość motyli lata z kwiatka na kwiatek. Ale niektóre to wielcy podróżnicy. Na przykład nocny motyl (czyli ćma) zmierzchnica trupia główka pokonuje aż kilka tysięcy kilometrów.

Zmierzchnica pochodzi z południowej Europy i Afryki, ale wiosną i wczesnym latem zalatuje do Polski, a nawet do Skandynawii.

LATOLISTEK CYTRYNEK
– ŁATWO GO SPOTKAĆ W POLSCE.

Ciało i skrzydła motyli pokryte są warstwą niewielkich łusek, które tworzą barwne wzory.

Zmierzchnica trupia główka to największy motyl nocny w Polsce. Wśród motyli dziennych jednym z największych gatunków jest **niepylak apollo**. Do tego grona możemy także zaliczyć **pazia królowej**.

ZNASZ JAKIŚ FAJNY ŻART?

Poproś o pomoc starsze rodzeństwo, rodziców...
i przyslijcie żart e-mailem na adres redakcji:
redakcja@kumpel.com.pl
(w temacie: ŻART).
Najśmieszniejsze żarty będziemy publikować
w kolejnych numerach „Kumpla dla Polonii”.

RRR...

Mama poszła z synkiem do zoo.
Kiedy podeszli do klatki z lwem,
mama powiedziała:

- Synku, nie podchodź już bliżej!
- A na to chtopic:
- Mamo, przecież nic mu nie zrobię.

Nauczycielka pyta Jasia:

- Wiesz, kto to Słowacki,
Mickiewicz i Norwid?
- A pani wie, kto to Łysy,
Gruby i Mały?
- Nie wiem... - odpowiada zdziwio-
na nauczycielka.
- To co mnie pani swoją bandą
straszy?!

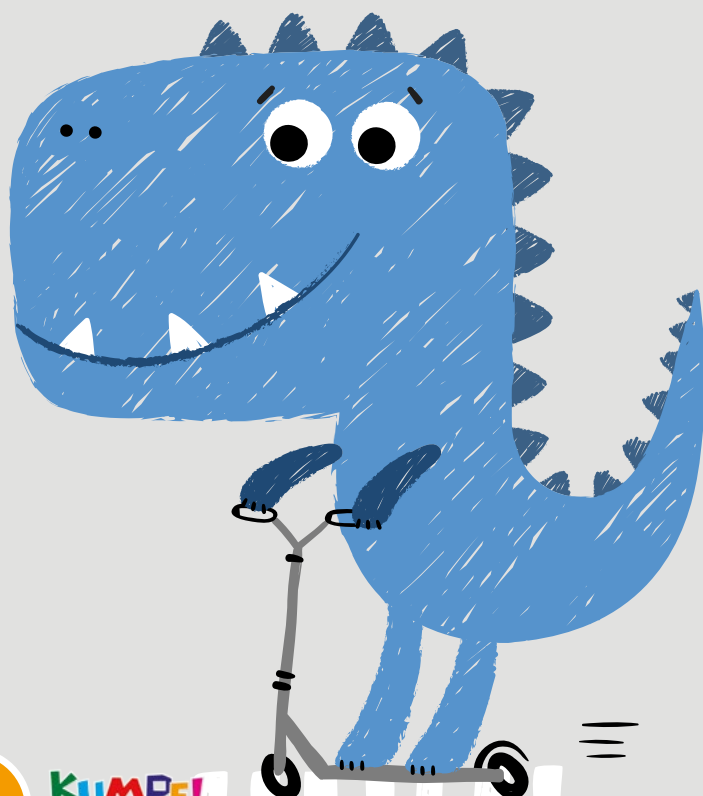

GO!

- Pani pyta na lekcji:
- Co wiecie o bocianach?
 - To bardzo inteligentne ptaki.
Odlatują przed rozpoczęciem roku
szkolnego.

Żarty przysłał Kilian
z Puerto Escondido (Meksyk).

OK!

Jak się nazywa płacz małego raka?
Wycieraczka.

Żart przysłała Basia.

Mama robi coś w ogródku.
Przychodzi Patrycja i pyta:

- Mamo, co robisz?
- Sieję ogórki.
- A jakie: kiszone czy konserwowe?

Jak nazywa się śpiewająca foka?

Fokalistka.

- Dlaczego pies macha ogonem?
- Bo ogon nie może machać psem.

Mama pyta Jasia:

- Czy zmienisz już rybkom wodę w akwarium?
- Po co? One jeszcze tej nie wypity.

- Żółte i skacze?
- Kanarek, który ma czkawkę.

Jakich kamieni jest w morzu najwięcej?

Mokrych.

- Na lekcji angielskiego:
- Jak powiesz po angielsku: księżniczka?
 - Princess.
 - A książę?
 - Prince Polo.

- Tato, dlaczego trzymasz gazetę w lodówce?!
- Chcę mieć zawsze świeże wiadomości.

MÓJ TATA WYMIATA!

Co wiesz
o swoim TACIE?

Wiek:

Kolor oczu:

Kolor włosów:

Zawód:

Ulubiona marka samochodu:

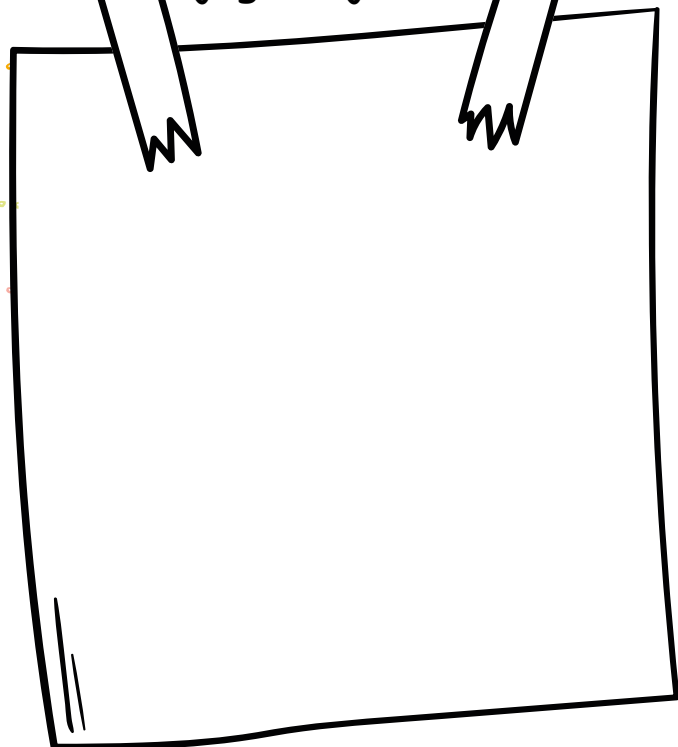
Ulubiona potrawa:

Największe marzenie:

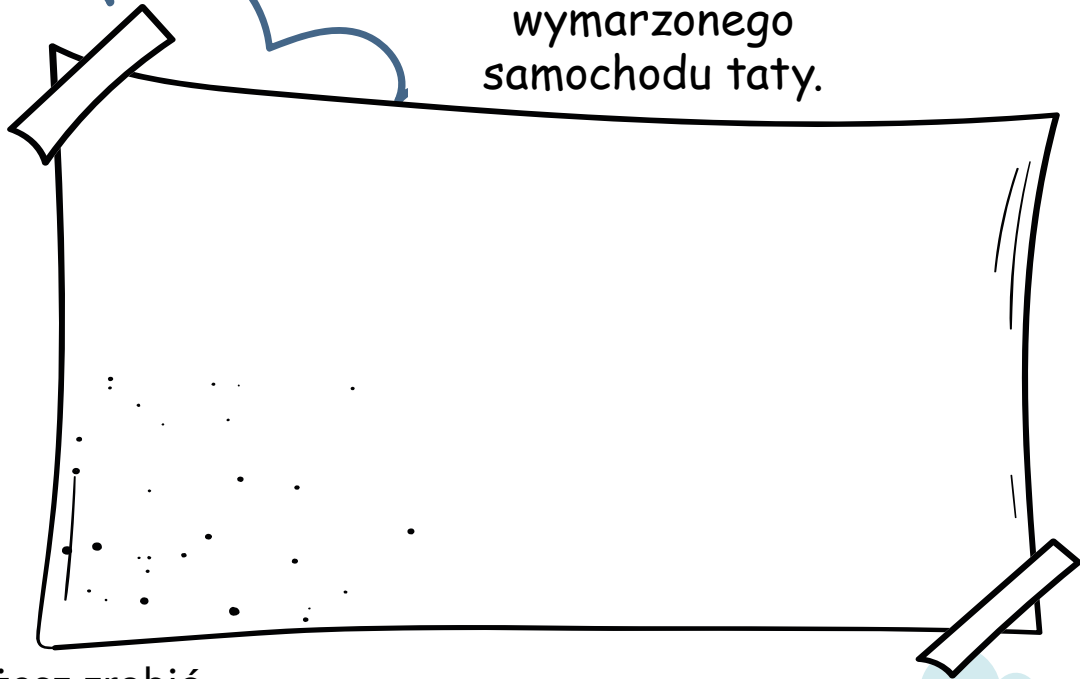
.....

.....

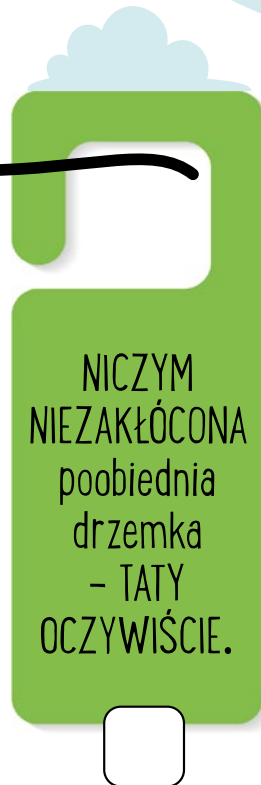
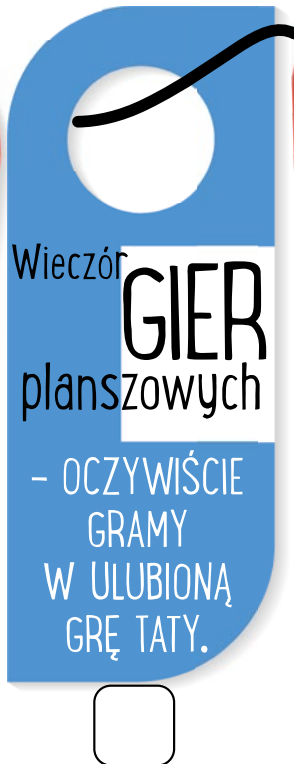
Narysuj swojego
tatę lub wklej
jego zdjęcie.

Rysunek
wymarzonego
samochodu taty.

Jaki prezent możesz zrobić
TACIE? Taki od siebie i wcale nie
za pieniądze. Pokaż tacie tę listę
i poproś, by zamalował
kwadracik przy prezencie,
który wybiera. Twoje zadanie:
wykonać to, co tata wskaże.

ALE KOSMOS!

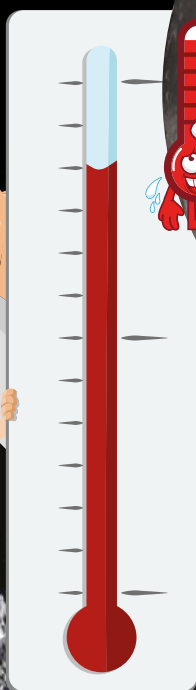
CZY KSIĘŻYC JEST TYLKO JEDEN?

Wcale nie. Wiele planet ma swoje księżyce. Jowisz ma ich aż 95, a Saturn 146! Mars ma dwa małe księżyce, które wyglądają trochę jak pomarszczone ziemniaki. Nasza planeta Ziemia ma tylko jeden Księżyc – na pewno nie raz obserwowałeś go na niebie.

JAK JEST NA NASZYM KSIĘŻYCU?

W dzień jest tam strasznie gorąco, a w nocy okropnie zimno. Nasz Księżyc jest suchy i zakurzony.

CIEKAWE!

Jeśli Ziemia byłaby wielkości pomarańczy, to Księżyc byłby wielkości wisiенki.

Z CZEGO ZROBIONE SĄ GWIAZDY?

Wcale nie ze skał. One są z gazów takich jak powietrze wokół ciebie. Z tych gazów gwiazdy wytwarzają światło i ciepło. To dlatego widzimy, jak gwiazdy świecą na niebie.

CZY GWIAZDY MAJĄ KSZTAŁT GWIAZDY?

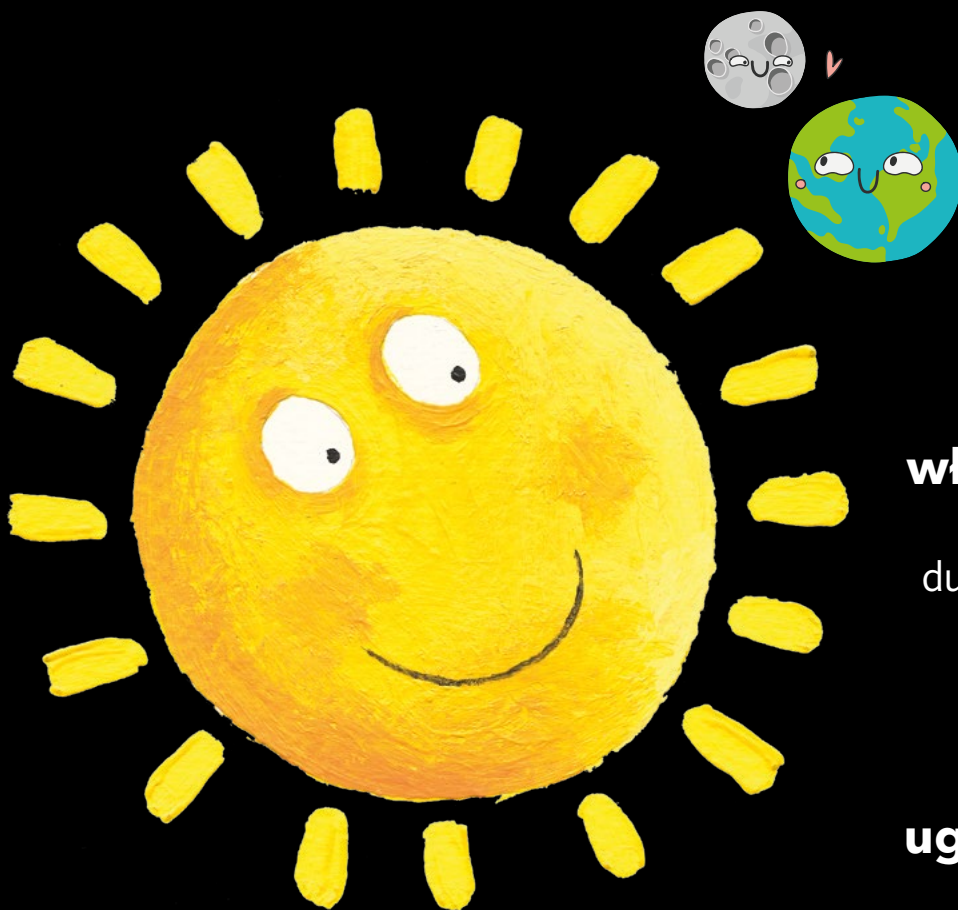
Tak je sobie rysujemy, bo tak widzimy je z Ziemi. Ale gwiazdy nie mają ostrych rogów, są okrągłe jak piłki.

JAK WYGLĄDA SŁOŃCE?

Nasze **Słońce** też jest gwiazdą, taką kulą bardzo gorących gazów. Jak każda gwiazda produkuje własne światło i ciepło.

Słońce jest bardzo, bardzo duże – ponad 100 razy większe od Ziemi. Nam wydaje się niewielkie, bo jest daleko od Ziemi. **I całe szczęście, bo inaczej byśmy się ugotowali** od palącego żaru.

Matthew Kicinski,
klasa 5,
PSD im. H. Sienkiewicza
- laureat konkursu
„MAM W SERCU POLSKĘ!”

Nad ranem, gdy pierwsze promienie słońca rozświetlały mój pokój, patrzyłem przez okno. Nagle poczułem w sercu tęsknotę do tych spokojnych dni spędzonych u babci na wsi w Polsce. Mam w sobie głęboką miłość do tego miejsca, gdzie czas płynął wolno, a życie było proste i pełne naturalnej harmonii.

Wiosenne poranki były napełnione śpiewem ptaków, a wieczory przygasały w blasku ciepłego zachodu słońca. Codziennie siedzieliśmy na ławce pod orzechem i patrzyliśmy, jaki kolor będzie miało niebo – może przepowie nam pogodę na następny dzień. Tęsknię do Polski, do tej atmosfery, która otaczała mnie na każdym kroku. Wieczorne rozmowy na ławce przed domem były równie ważne, co codzienne obowiązki.

Magiczny ogród, który otacza dom babci, tętni życiem, jest miejscem pełnym przygód i cudownych zabaw. On jest jak kraina z bajki, pełna kolorowych kwiatów, pachnących ziół i szeleszczących drzew. Najbardziej jednak uwielbiałem zabawy w szałasie, który zbudowałem pod śliwą podczas ostatniego pobytu. To było moje miejsce, w którym spędzałem dużo czasu, wymyślając przeróżne zabawy.

Bardzo lubiłem pomagać babci i wujkowi w ogrodzie. Wujek pokazał mi, jak jeździć traktorkiem, a na koniec tygodnia paliliśmy sobótki i piekliśmy kiełbaski.

Czas u babci upływał nam także na spotkaniach rodzinnych i odwiedzinach. Poznałem bliżej kuzynostwo, do dzisiaj wspominam zabawy z nimi.

Oczywiście Polska to nie tylko to... W te wakacje podróżowaliśmy i zwiedzaliśmy różne zakątki kraju, w którym są góry i niziny, morze i jeziora, a nawet pustynia. Moi rodzice urodzili się w Polsce i chcieli nam jak najwięcej pokazać. Pierwszym miejscem była Kopalnia Soli w Wieliczce, to jedna z najstarszych i najbardziej znanych. Bardzo mi się tam podobało, wszystko jest zrobione z soli: rzeźby, schody, komnaty.

Z Wieliczki pojechaliśmy prosto do Krakowa, zwiedziliśmy wzgórze Wawel, odwiedziliśmy smoka, a na rynku weszliśmy do kościoła Mariackiego i podziwialiśmy piękny ołtarz Wita Stwosza.

W trakcie zwiedzania Wawelu poczułem wielką dumę, że w kraju moich rodziców znajdują się takie ciekawe zamki z bogatą historią. Bardzo spodobały mi się też zamki w Łęczycy i w Malborku – ten ostatni wpisany jest na światową listę zabytków UNESCO, podobnie jak Kopalnia Soli w Wieliczce czy Wawel.

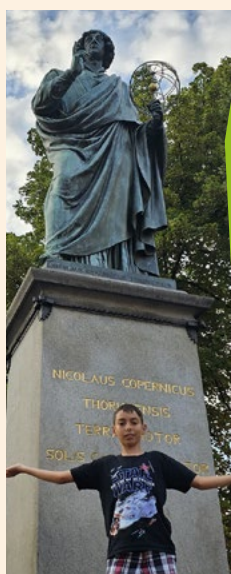

Równie ciekawym miastem jest Gdańsk, są tu piękne kościoły i uliczki, zabytkowe kamienice i znana fontanna Neptuna. Zwiedzaliśmy to miasto do późnych godzin wieczornych. Chętnie wróciłbym tam jeszcze.

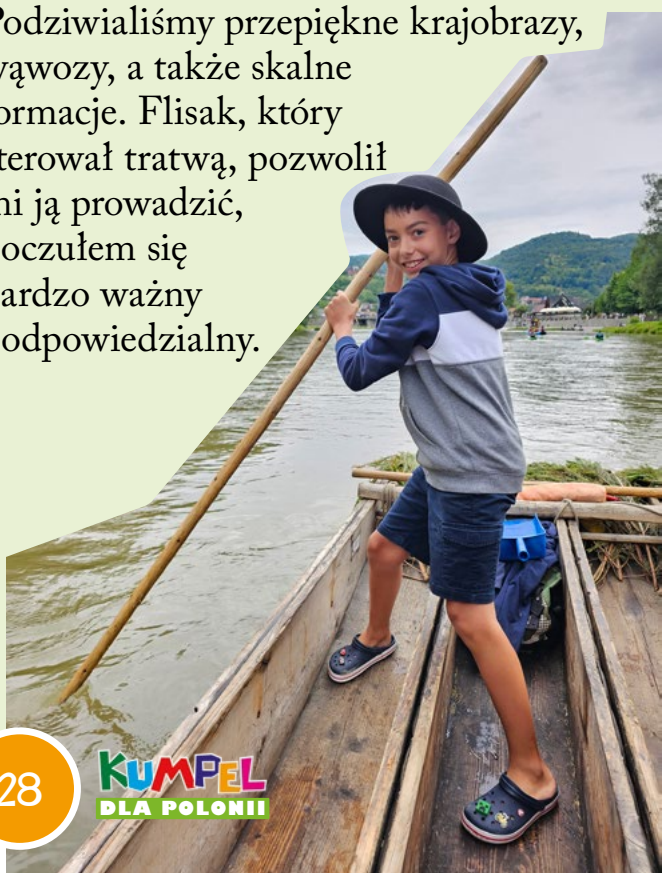
Wspomnienia o Polsce są dla mnie piękne. Odczuwam dumę z tego, że jestem Polakiem, z polskiej kultury i historii. Ciągle myślę o następnych wakacjach w tych magicznych miejscach. W mieście, w którym mieszkam, życie jest szybkie, zatłoczone i czasem bezosobowe. Brakuje spokoju wiejskich krajobrazów, gdzie każdy dzień miał swój urok, a ludzie byli bardziej związani z przyrodą i tradycją.

Na szybki przystanek pojechaliśmy na Westerplatte, a w drodze do domu zatrzymaliśmy się w Toruniu, skąd pochodzi nasz słynny Mikołaj Kopernik, a także w Łodzi, gdzie oglądaliśmy muzeum polskich bajek. No przyznam, że do dzisiaj wspominam bolące nogi od zwiedzania.

Gdy trzeba było wracać do domu, zęgnalem się z lekkim smutkiem, ale obiecałem, że wrócę jak najszybciej. Tęsknota do zabaw w ogrodzie u babci jest dla mnie jak magiczna nić, po której moje myśli wracają do Polski.

Bardzo chcieliśmy pobyć też trochę w górach i wybraliśmy się na spływ Dunajcem do Szczawnicy. Podziwialiśmy przepiękne krajobrazy, wąwozy, a także skalne formacje. Flisak, który sterował tratwą, pozwolił mi ją prowadzić, poczułem się bardzo ważny i odpowiedzialny.

IMNASTYK

JĘZYKA

WYSTARCZY JAK NAJWYRAŹNIEJ
I JAK NAJSZYBCIEJ WYPOWIEDZIEĆ
TE ŁAMAŃCE JĘZYKOWE.
DOBRA ZABAWA GWARANTOWANA!

Kiedy już uda ci się wypowiedzieć łamańca bezbłędnie, pokoloruj emotkę obok niego.

W Szczepreszynie chrząszcz brzmi w trzcinie.

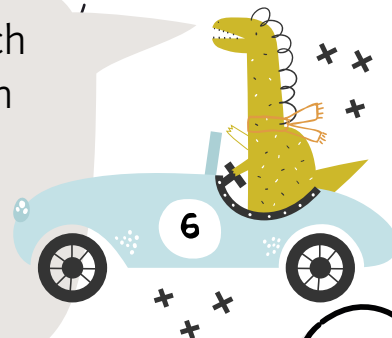

Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego.

Czy się Czesi cieszą, że się Czesio czeše?

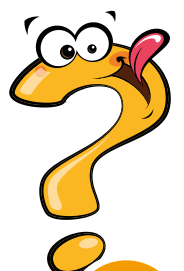
Na wyścigach wyścigowych wyścigówek wyścigowych wyścigówka wyścigowa wyścignęła wyścigówkę wyścigową numer sześć.

Suchą szosą szła szczypawka.

I cóż, że ze Szwecji?

JULIUSZ KOSSAK

(1824–1899)

POLSKI MALARZ I RYSOWNIK.

Również ilustrator, na przykład dzieł Adama Mickiewicza czy Henryka Sienkiewicza.

Ilustracja z „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza

„Sobieski pod Wiedniem”

Malował obrazy historyczne, w tym wiele scen z bitew – tytuły jego dzieł to na przykład: „Sobieski pod Wiedniem”, „Czarnecki pod Płockiem”, „Bitwa pod Raszynem”.

Artysta był jednym z inicjatorów utworzenia Muzeum Narodowego w Krakowie.

Ojciec innego słynnego malarza – Wojciecha Kossaka.

Juliusz Kossak malował raczej nieduże obrazy, głównie akwarelami.

„Portret księcia Józefa Poniatowskiego na koniu”

Jego ulubionym tematem były konie.